

УДК 725.4

к.арх., доцент Руденко Т.В.,
Полтавський національний технічний
університет імені Юрія Кондратюка

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ОБРАЗНОГО РІШЕННЯ ОСНОВНИХ ВИРОБНИЧИХ БУДІВЕЛЬ ПРОМИСЛОВИХ ОБ'ЄКТІВ МОДУЛЬНО-БЛОЧНОГО ТИПУ.

Розглядаються проблеми формування архітектурно-художніх вирішень виробничих будівель, що розвиваються в часі, та пропонуються шляхи їх вирішення.

Ключові слова: модульно-блочні підприємства, архітектурно-художнє вирішення, архітектурний образ промислової будівлі, динамічно-адаптивні підприємства, виробничі будівлі

Актуальність теми. На сьогоднішній день, в період розвитку України, як конкурентоздатної європейської держави, неможливо упускати важливість проблем промислових об'єктів. За останні 20 років відбулось певне переосмислення в баченні архітектури промислових будівель. В останні десятиліття в архітектурній практиці здійснено відхід від залізобетонного та цегляного промислового будівництва, це дозволило зменшити час експлуатації будівель, та спростити подальший демонтаж будівлі, для попередження появи депресивних, на пів покинутих залізобетонних "скелетів" пострадянських промислових будівель, які зараз спостерігаються в кожному українському місті. Перехід до промислового будівництва з використанням металевих конструкцій, дозволяє архітектору розширити набір засобів та прийомів для формування архітектурного образу виробничих будівель. Наприклад, зараз є можливість використовувати атмосферостійкі матеріали, які тривалий час не змінюватимуть своє кольорове вирішення. На ряду з цими змінами, є потреба в осмисленні та забезпеченні засобами досягнення виразності нових підходів в проектуванні промислових будівель. Одним з яких є модульно-блочний тип будівель.

Аналіз досліджень та останніх публікацій. На сучасному етапі розвитку теорії архітектури розроблено безліч прийомів та принципів формування і поліпшення архітектурно-художнього рішення промислових будівель. Такі дослідження проводилися Бутаєвим О.С., Дубсоном А.А., Розенбергом М.Б., Сухінін Л.Н., Блохіним В.В., Сьомкою С.В. та іншими.

Зв'язок із науковими програмами, планами, темами. Тематика статті пов'язана з основними положеннями Концепції сталого розвитку та виконана в

рамках держбюджетної теми кафедри архітектури будівель та містобудування ПолтНТУ «Гуманізація середовища життєдіяльності людини».

Мета статті. Розгляд засобів та прийомів формування архітектурно-художнього вирішення динамічно-адаптивних промислових об'єктів.

Виклад основного матеріалу. Під час аналізу існуючих молокопереробних підприємств була виявлена негативна тенденція відводу архітектурно-художнього рішення в промислових будівлях на друге місце, адже замовник більше зацікавлений у здешевленні будови та скорочення термінів будівництва за рахунок спрощення образного рішення шляхом мінімізації кількості декоративних елементів або відмови від них. Цим обумовлюється стриманість образних рішень промислових об'єктів. При створенні будь-якого промислового підприємства кінцевим результатом, що цікавлять замовника, тобто не сама будівля, а продукція що в ньому буде виготовлятися і часто не передбачають винесення певної вигоди з створення оригінального образного рішення. Ще одним фактором, який впливає на погіршення естетичних якостей промислової будівлі є часте «формальне» участь архітектора в процесі проектування виробничої будівлі, котрий максимально зводиться до взаємодії «технолог ↔ інженер-будівельник».

Але існують також і винятки, коли промисловий об'єкт проектується для великої компанії яка зацікавлена в тому, щоб об'єкт ідентифікувався як її власність за рахунок певних рекламних елементів і високою естетичною цінністю будівлі. На основі аналізу існуючих промислових будівель було зроблено висновок, що всі виробничі будівлі можна розподілити за трьома категоріями складності архітектурно-художнього вирішення: раціональний, рекламний та рекламно – іміджевий. (Рис.1)

Поява специфічних типів будівель (динамічно-адаптивних типів промислових будівель) з'являється й потреба у пошуці нових підходів до формування образного вирішення промислових будівель.

Використання модульно-блочного методу проектування дає можливість формувати архітектурно-художній образ будівлі, що розвивається у часі. Зведення кожного наступного модуля підприємства змінює архітектурно-художнє та композиційне вирішення об'єкту, його пропорції та силует. Тому архітектурно-художній образ будівлі повинен передбачати наступні його зміни.

Модульне нарощування, яке відбуватися шляхом блокування модулів однієї потужності, формує метричний композиційний ряд на фасадах підприємства. Нарощування підприємства різними за потужністю модулями дає змогу формувати композиційне вирішення з певними ритмічними або комбінаторними змінами.

А)

Б)

В)

Рис. 1. Приклади архітектурно-художнього вирішення молокопереробного підприємства модульно-блочного типу.
А – іміджевий підхід; Б – рекламний підхід; В – традиційний підхід.

Незважаючи на час зведення модулів та різницю в просторових показниках виробничих модулів, слід формувати підприємство згідно з єдиним композиційним задумом. Слід гармонійно поєднувати модулі підприємства які були зведені першочергово та ті, які зводяться з достатньо довгим проміжком часу.

За умов проектування модульно-блочної виробничої будівлі молокозаводу можливі два підходи до організації архітектурно-художнього рішення, які базуються на виділенні модульності формування об'ємно-просторової композиції. Першим підходом є акцентування певних окремих модулів в композиційній структурі будівлі. Другий підхід базується на організації цілісної композиції.

На вибір підходу формування архітектурно-художнього вирішення впливають два фактори:

1. Максимально можлива кількість виробничих модулів підприємства (кінцева потужність підприємства).

2. Часові проміжки між введенням кожного наступного модулю виробничої будівлі молокозаводу.

Формування багатомодульного об'єму будівлі виконується з урахуванням кінцевого об'єму будівлі, його силуету та композиції. Кінцева композиція формується як логічний наслідок розвитку композиційного задуму перших модулів. При одномодульному вирішенні можливо формувати образ із використанням традиційних підходів.

Тривалість часу, яка пройшла від зведення першого(их) модулів до побудови наступного, відіграє значну роль, адже при невеликих розривах у часі між чергами будівництва проблем з підбором кольорового вирішення не виникає, але з тривалим плином часу кольорове вирішення зведених раніше фасадів змінюється (вигоряння на сонці, запилення, певні механічні пошкодження), тому новобудова буде відрізнятися за тоном та насиченістю. Тому слід використовувати прийоми, що передбачають різнокольорове вирішення фасадів будівлі, або різних за фактурою або тоном.

При застосуванні конструкцій високої заводської готовності перед проектувальником постає завдання формування виробничої будівлі з готових просторових композиційних елементів, набір яких формує завершену виробничу будівлю. Підбір таких композиційних елементів повинен вестися з урахуванням основних законів колористики та композиції.

Висновок. Архітектурно-художні вирішення промислових будівель є предметом суперечок серед архітекторів, адже призначення їх несе суто утилітарний характер. Але в той же час, вони відіграють значну роль у формуванні естетичної якості антропогенного середовища міста.

Література:

1. Бутаев О.С. Руководство по совершенствованию эстетических качеств промышленных предприятий / ЦНИИПромзданий Госстроя СССР. – М.: Стройиздат, 1981, 87 с.
2. Дятков С.В. Архитектура промышленных зданий: учебник. / С.В. Дятков, А.П. Михеев, – 4-е изд., перераб. и доп. – М.: Издательство Ассоциации строительных вузов, 2008. – 560с. 47. 38.
3. Ким Н.Н. Промышленная архитектура / Н.Н. Ким. – М.: Стройиздат. 1979. – 176 с., ил.
4. Костов К. Типология промышленных зданий / К. Костов; пер. с болг. Ц.М. Симеонова; Под ред. Н.Н. Кима – М.: Стройиздат, 1987. – 208с.: ил. 71.
5. Новиков В.А. Архитектурно-эстетические проблемы реконструкции промышленных предприятий / В.А. Новиков, А.В. Иванов. – М.: Стройиздат, 1986. – 168с. 83.
6. Руденко В.В. Архитектурное формирование углеобогачительных фабрик модульно-блочного типа / В. В. Руденко // Передовой проектный и научный опыт в градостроительстве и архитектуре, рекомендуемый для внедрения. Информационный сборник. № 5 . ВНИИТАГ Госкомархитектуры. – М.: 1991. С. 45–56.
7. Сьомка С.В. Роль пропорцій і пропорціонування в гармонізації композиції архітектурних ансамблів / С.В. Сьомка // Сучасні проблеми архітектури та містобудування: наук.-техн. збірник / Відпов. ред. М.М. Дьомін. – К., КНУБА, 2011. – Вип. 28. – С. 118–122.

Аннотация:

В данной статье рассматриваются проблемы формирования архитектурно-художественных решений производственных зданий развивающихся во времени, и предлагаются пути их решения.

Ключевые слова: модульно-блочные предприятия, архитектурно-художественное решение, архитектурный образ промышленного здания, динамично-адаптивные предприятия, производственные здания

Abstract:

This article discusses the problems of formation of architectural and artistic solutions of industrial buildings what evolve over time, and proposes ways to manage with them.

Keywords: block-modular enterprise architectural and artistic design, architectural image of an industrial building, dynamically adaptive enterprise, industrial buildings